

Ἀπὸ τὴν μίνησιν τῶν Ἰδεῶν

Ο ΡΟΛΟΣ

ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΝ

Τοῦ κ. HENRY M. RISTON

Ἡ ἐξέλιξις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως ἀπεδείχθη ἓνα τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν τῆς ἀμερικανικῆς ἱστορίας. Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὑπάρχει παρόμοιον προηγούμενον τῆς πρὸς δυσμάς πορείας τῶν ἀποίκων ἢ τῆς ἀποφασιστικότητος τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν νὰ διατηρήσουν, ὑποστηρίξουν, προστατεύσουν καὶ καλλιεργήσουν τὴν πνευματικὴν των ζωὴν.

Ἡ Ἰδρυσις, πρὸ 328 ἐτῶν, τοῦ Κολλεγίου καὶ ἤδη Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, ἐπραγματοποιήθη μὲ τὸ βαθύ συναίσθημα ὅτι ἡ μάθησις ἔχει κληρονομηθῆ καὶ εἰσαχθῆ εἰς τὸν Νέον Κόσμον ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Οἱ ἱδρυταὶ τοῦ Χάρβαρντ ἐπίστευον ὅτι ἡ ἐξάρτησις τοῦ νέου ἔθνους ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν γνώσεων θὰ ἔπρεπε μίαν ἡμέραν νὰ παύσῃ. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, Ἰδρυσαν ἓνα πνευματικόν κέντρον εἰς τρόπον ὥστε τὰ παιδιὰ των νὰ μὴ διδάσκωνται ἀπὸ ἀμαθεῖς ἢ νὰ καθοδηγοῦνται ἀπὸ ἀμορφώτους κληρικούς· νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ βασιζῶνται εἰς τὴν κρίσιν δικαστῶν, οἱ ὅποιοι νὰ γνωρίζουν ἱστορίαν, καὶ νομικῶν, οἱ ὅποιοι νὰ ἔχουν πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς μεγάλης παραδόσεως τοῦ κοινοῦ δικαίου. Τὸ αὐτὸ πνεῦμα, τὸ ὅποιον εἶχεν ὠθήσει τοὺς ἀποίκους τῆς Νέας Ἀγγλίας νὰ ἰδρῦσουν ἓνα κολλέγιον ἐντὸς τῆς πρώτης εικοσαετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποβιβάσεως των εἰς μίαν ξένην ἀκτὴν, ἐξεδηλώθη καὶ ἐπεκράτησε κατὰ ἀλλεπάλληλα διαστήματα μεταξὺ τῶν ἀποίκων, οἱ ὅποιοι προωθοῦντο συνεχῶς πρὸς νέα σύνορα, διεισδύοντες καθημερινῶς βαθύτερον ἐντὸς τῶν δυτικῶν περιοχῶν πρὸς τὸν Εἰρηρικὸν Ὠκεανόν. Οὕτως, ἰδρύθησαν πολλὰ κολλέγια ὑπὸ συνθήκας ἀπιστεύτως πρωτογόνους. Ὁ περιοδεύων τὰς μεσοδυτικὰς περιοχὰς δύναται σήμερον νὰ συναντήσῃ κολλεγιακὰ κτίρια, τὰ ὅποια, μὲ τὸν περιβάλλοντα αὐτὰ χώρον, ὁμοιάζουν ὡς νὰ μετεφέρθησαν αὐτούσια ἀπὸ τὰ χωρὰ τῶν Ἀνατολικῶν περιοχῶν, δπου εἶχον ἀρχικῶς ἐγκατασταθῆ οἱ ἄποικοι.

Σημ. Ὁ Δρ. Χένρυ Μ. Ρίστον εἶναι Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀμερικανικῆς Συνελεύσεως τοῦ Πανεπιστημίου Κολούμπια (Πολ. Νέας Ὑόρκης) καὶ Ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου Μπράουν εἰς Πρόβιντενς (Πολ. Ρὸντ Ἀϊλαντ).

Ἡ πρώτη αὐτὴ παρόρμησις εἶχε βαθείας τὰς ρίζας εἰς τὴν θρησκείαν, ἀλλ' ἡ θρησκεία δὲν ἀπετέλεσε τὸ μόνον κίνητρον. Τὸ πρῶτον πολιτειακὸν πανεπιστήμιον, τὸ ὁποῖον ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ ὑπῆρξε τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βορείου Καρολίνας τὸ 1795. Ἐκτοτε, λαϊκὰ καὶ ἐκκλησιαστικά ἰδρύματα διεδέχοντο καὶ συνεπλήρωναν τὸ ἓνα τὸ ἄλλον. Τὸ οὐτὸ θεμελιῶδες πρότυπον διειρηθῆ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Δημόσια ἔκπαι- δευτήρια καὶ ἰδιωτικά ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα συνυπάρχουν καὶ λειτουργοῦν ὁμαλῶς. Διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς ἀμίλλης τὸ ἓνα ἴδρυμα συμβάλλει εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἄλλου. Ἡ τάσις τῆς παρεμβολῆς πολιτικῶν σκέψεων εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν παιδείαν ἀντι- μετωπίσθη διὰ τῆς ἰδρύσεως ἰδιωτικῶν κολλεγίων ἀπῆλλαγμένων οἰασθί- ποτε πολιτικῆς ἐπιρροῆς.

Τὰ ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια καὶ κολλέγια ἰδρύθησαν, κατὰ ἓνα ὄρισμένον μέτρον, βεβαίως, ἐπὶ τῶν θεμελιῶν τῶν ἀναλόγων ἀγγλικῶν ἰδρυμάτων· παρὰ ταῦτα, τὰ ἐν λόγῳ ἰδρύματα πολὺ ἀπέχον ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπετέλουν δουλικὰς ἀπομιμήσεις. Εἶς, εἰδικώτερον, παράγων, ἐπέ- δρασεν ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος τῶν ἰδρυμάτων αὐτῶν. Ὅλα τὰ ἰδρύματα ἐτέλουν ὑπὸ τοπικῶν ἑλεγχον. Ἐνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν εἶχεν ἴδιαν ἀνεξάρτητον διοίκησιν. Ἐπὶ διάστημα περίπου δύο αἰῶνων, οὐδεμία σχέσις ἢ δεσμὸς ὑφίστατο, ὁ ὁποῖος νὰ ὑπεχρέωνε ἢ ἀκόμη νὰ ἐπηρέαζε τὰ ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα νὰ ἀκολουθήσουν ὁμοίομορφον πρόγραμμα ἢ σύστημα. Ἡ ἐλευθερία αὐτὴ ἀπὸ οἰονδήποτε δεσμὸν ἢ ἐπιρροήν, ἀπετέ- λεσεν εὐνοϊκώτατον παράγοντα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παιδείας. Ἐπέ- τρεψε τὴν προσαρμογὴν εἰς ἓνα ταχέως μεταβαλλόμενον περιβάλλον· τὰ ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα ἀνεπτύσσοντο παραλλήλως πρὸς τὰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκον· κατὰ πρῶτον, εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχὰς, κατόπιν εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ εἰς τὰς ἀγροτικὰς, τέλος δέ, εἰς τὰς ἔμπο- ρικὰς καὶ βιομηχανικὰς περιοχὰς. Εἰς μίαν τὸσον νέαν, τὸσον διάφορον καὶ τὸσον ἀπέραντον χώραν, ἢ συνεχῆς προσαρμογὴ πρὸς τὰς συνθήκας, αἱ ὁποῖαι διεμορφοῦντο εἰς ἑκάστην περιοχὴν τῆς, ἦτο παράγων ζωτικῆς σημασίας.

Ἡ πρώτη ὁμοσπονδιακὴ ἐπιχορήγησις

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν δι τὴν κλασσικὴν ἀκαδημαϊκὴν παράδοσιν ὑ- πῆρξεν ἰσχυρά, αἱ ἐλευθεραὶ σπουδαὶ ἀπετέλεσαν τὴν καρδίαν τοῦ ἐκπαι- δευτικοῦ προγράμματος εἰς τὰ περισσότερα κολλέγια. Αἱ περιβάλλουσαι, ἐν τούτοις, συνθήκαι ὠδήγησαν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν νέων στοιχείων, ξένων πρὸς τὴν κλασσικὴν παράδοσιν. Ἡ τάσις αὐτὴ συνοψίζεται εἰς τὸν Νόμον Μορρίλλ τοῦ 1862, ὁ ὁποῖος προέβλεπε τὴν πρώτην ἐπιχορήγησιν τῆς Ὀ- μοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν τομέα τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Ὁ νόμος αὐτὸς προέβλεπε τὴν ἐξ ὁμοσπονδιακῶν κονδυλίων οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, τὰ ὁποῖα ἀνηγέρθησαν φροντί-

ἔτι τῶν πολιτειῶν ἐπὶ γαιῶν τοῦ δημοσίου, παραχωρηθεισῶν ὑπὸ τῆς Ὀμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως· παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἐν λόγῳ κολλέγια, ὡς ἐκ τῆς ἰδιαζούσης φύσεώς των, ἀπέδιδον ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν διδασκαλίαν γεωργικῶν καὶ μηχανολογικῶν γνώσεων, ἀνελάμβανον ἐπισήμως τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως μὴ παραμελήσουν τὴν παράλληλον διδασκαλίαν ἐλευθέρων σπουδῶν. Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ὁ νόμος Μορρίλλ δὲν εἰσήγαγε νέας ἰδέας· ἀπλῶς ἐνίσχυσε καὶ ὑπεστήριξε συστήματα καὶ προγράμματα, τὰ ὅποια ἐφηρμόζοντο ἤδη εὐρέως εἰς ὀλόκληρον τὴν χώραν.

Ἐπὶ πολλὸν χρόνον, ἡ διαφορὰ μεταξὺ ἐνὸς κολλεγίου καὶ ἐνὸς πανεπιστημίου, διειρηθῆναι εἰς ὄρια ἀμελητέα. Τὸ γεγονός ὅτι δὲν ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν ἰδρυμάτων τῶν δύο αὐτῶν κατηγοριῶν σαφῆς διάκρισις, δὲν ἐξέπληττε· τοῦτο ὠφείλετο κυρίως εἰς τὸ ὅτι, τόσον αἱ θεολογικαὶ σπουδαὶ ὅσον καὶ τὰ νομικά, δὲν εἶχον ὑποστῆ εἰμὴ μικρὰν μόνον διάδοσιν. Ἡ ἱκανότης ἀπεκτάτο διὰ τῆς μαθητείας, τῆς μελέτης καὶ τῆς πείρας. Μόνον μετὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ 19ου αἰῶνος ἡ ἀντίληψις περὶ μεταπτυχιακῶν σπουδῶν ἤρχισε νὰ κερδίζῃ ἔδαφος ἀποφασιστικῶς. Ἀφ' ἧς δὲ ἡ ἀντίληψις αὕτη ἐδραιώθη, αὕτη ὑπέστη τὴν ἐπίδρασιν ὅχι πλέον τῶν ἀγγλικῶν πανεπιστημίων ἀλλὰ καὶ τῶν γερμανικῶν ἀναλόγων ἰδρυμάτων. Ἀπὸ τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἡ ἰδέα αὕτη ἔλαβε σάρκα καὶ ὄσθα, μετεδόθη μὲ ἐκπληκτικὴν ταχύτητα. Ἐν τινι μέτρῳ, τοῦτο πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ συναγωνιστικὸν στοιχεῖον, τὸ ὅποιον ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν τὸ διακριτικὸν χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀμερικανικοῦ συστήματος ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Ἀπὸ μιᾶς βασικώτερας ἀπόψεως, ὑπῆρξεν ἡ ἀναγνώρισις τῆς καταπληκτικῆς ἐπεκτάσεως τοῦ πνεύματος διὰ τὴν ἀπόκτησιν γνώσεων εἰς πολλοὺς τομεῖς, ἡ ὅποια χαρακτηρίζει τὴν ἐποχὴν μας. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου τετάρτου τοῦ τρέχοντος αἰῶνος, τὰ πανεπιστημιακὰ ἰδρύματα υἰοθέτησαν ὅλον ἐν εἰς μεγαλύτεραν κλίμακα τὸ σύστημα τῶν μεταπτυχιακῶν σπουδῶν. Οὕτως, ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν πανεπιστημίων καὶ τῶν κολλεγίων ἤρχισε πλέον νὰ διαφαίνεται σαφῶς.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος συνεστήθησαν ὀργανισμοὶ ἐπὶ περιφερειακῆς βάσεως καὶ εἰς ἐθνικὴν κλίμακα, οἱ ὅποιοι ἤρχισαν νὰ ἐγκρίνουν ἀνεπισήμως καὶ ἄνευ οὐδενὸς νομικοῦ κύρους, ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα. Οἱ ὀργανισμοὶ αὗτοι εἶχον ἐπίσης λάβει τὸν τίτλον τῶν «ὑπηρεσιῶν τυποποιήσεως», δια τὸν λόγον ὅτι ἐξήσκουν ἰσχυρὰν ἐπιρροὴν πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς τυποποιήσεως, τῆς ὁμοιομορφίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων. Ὡς συνέβη, ἐν τούτοις, καὶ μὲ ἄλλα στοιχεῖα τῶν ἀμερικανικῶν συστημάτων ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, τὰ προγράμματα ὑπῆρξαν καὶ αὐτὰ ἀντικείμενα συνεχῶν μεταβολῶν. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ἡ ἔμφασις τὴν ὅποιαν ἔδιδον οἱ ὀργανισμοὶ αὗτοι ἐπὶ τῆς τυποποιήσεως καὶ ὁμοιομορφίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων ἐμειώθη εἰς τὸ ἐλάχιστον. Ἀντιστοίχως, ἠῤῥησεν ἡ σημασία ἐπὶ τῆς ὅσον τὸ δυνατόν ἐπὶ ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου λειτουργίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων.

Ὁ πρῶτος Παγκόσμιος πόλεμος εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνάπτυξιν

του κλάδου και των ἐγκαταστάσεων ἐρευνῶν τῶν πανεπιστημίων. Πρὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, ἡ ἔρευνα ἦτο, κατὰ μέγα μέρος, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἱκανότητος και τῆς ἐφευρετικότητος τῶν σπουδαστῶν, ὡς ἀτόμων. Εἰς τὴν ἐρευνητικὴν τῶν προσπάθειαν εἶχον ὡς βοηθήματα τὰς βιβλιοθήκας, τὰ ἐργαστήρια και τὰς μικρὰς κλίμακος δωρεὰς ἐκ μέρους ἄλλων πανεπιστημίων. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν τομέα τῆς γεωργίας και μερικὸς ἄλλους παρεμφερεῖς τομεῖς, ἡ ἔρευνα ἦτο τότε ἀπολύτως «ἀμιγὺς» χαρακτηρησ. τοῦτο ἐσήμαινεν ὅτι τὰ πορίσματα ἐκ τῆς ἐρέυνης δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀξιοποιηθῶν διὰ τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐρέυνης περιορίζετο εἰς μόνην τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γνώσεων. Αἱ ἀνάγκαι τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ κύριον λόγον, και, κατὰ δευτέρον, αἱ ἀνάγκαι τῆς βιομηχανίας, στερηθεῖσαι τῶν εὐρωπαϊκῶν πηγῶν τῶν, ἐπέφερον μίαν δραστηρικὴν ἀλλαγὴν. Ὁ καθηγητὴς και αἱ πνευματικαὶ του ἱκανότητες ἀντεπροσώπευον πολῦτιμον κεφάλαιον, τὸ ὅποῖον ὑποχρεωτικῶς ἔπρεπε νὰ ἀξιοποιηθῆ διὰ τὴν ἐπούλωσιν τῶν βιομηχανικῶν και κυβερνητικῶν ἀναγκῶν.

Τὴν ἐποχὴν, ἀκριβῶς, καθ' ἣν ἤρχισε νὰ παρατηρηθῆ σημαντικὴ ὥθησις πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν, ἐγένετο μία ἀνασκόπησις ἀνεπισημου και ἰδιωτικοῦ χαρακτηρησ εἰς τὸν τομέα τῆς ἱατρικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἡ ἔρευνα αὐτὴ κατηυθύνετο ὑπὸ ἀνδρὸς μεγάλης διορατικότητος και ψυχικοῦ σθένους. Ἡ Ἐκθεσις Φλέξενερ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα μίαν πραγματικὴν ἐπανάστασιν εἰς τὸν τομέα αὐτὸν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Πολλαὶ ἱατρικαὶ σχολαί, τὰ προγράμματα τῶν ὁποῖων ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἀκατάλληλα, ἔπαυσαν λειτουργοῦσαι. Ἐκεῖναι, ἐξ ἄλλου, τῶν ὁποῖων ἡ λειτουργία συνεχίσθη, ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προβοῦν εἰς σημαντικὴν βελτίωσιν τῶν προγραμμάτων τῶν. Ἡ καταπληκτικὴ αὐτὴ μεταρρυθμισις ἀπετέλεσε μίαν τῶν πλέον δραματικῶν και ἀποφασιστικῶν ἐξελίξεων εἰς ὀλόκληρον τὴν ἱστορίαν τῆς ἀμερικανικῆς ἀνωτέρας παιδείας.

Σπουδαὶ ἐπὶ πολλῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἐθεωροῦντο μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὡς θέματα μὴ κατάλληλα διὰ τὴν ἀνωτέραν παιδείαν, ὡς π. χ. οἱ διάφοροι κλάδοι τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος, περιελήφθησαν εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα τῶν πανεπιστημίων. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην παρετηρήθησαν ταυτοχρόνως δύο ἀντίθετοι τάσεις. Ἐνῶ τὸ ἐπίπεδον τῶν μεταπανεπιστημιακῶν σπουδῶν εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος ἀνῆλθεν ἀίσθητῶς, κατὰ τὰς προπτυχιακὰς σπουδὰς εἰς τὸν αὐτὸν τομέα παρετηρήθη αὐξήσις τῶν διδασκομένων γνώσεων μὲ ἀντίστοιχον πτώσιν τοῦ ἐπιπέδου και τῆς καταλληλότητος. Διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ἐπιδιώκεται ἤδη ἡ ἐπαναφορὰ τῆς ἐμφάσεως ἐπὶ τῆς ἀκαδημαϊκῆς πειθαρχίας εἰς τὸν τομέα τῶν προπτυχιακῶν σπουδῶν.

Τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς πολὺ ὀλίγας περιοχὰς τῆς χώρας παρατηρεῖται ἡ ἀπουσία κολλεγίου ἢ πανεπιστημίου συνετέλεσεν εἰς τὴν σημαντικὴν συμβολὴν τῶν ἰδρυμάτων αὐτῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ τόπου.

Ἡ μουσικὴ ὑπῆρξεν ἴσως ὁ τομεὺς εἰς τὸν ὁποῖον ἡ συμβολὴ τῶν ἰδρυμάτων αὐτῶν ἦτο περισσότερον ζωτικὴ. Εἰς τὰ κολλέγια καὶ τὰ πανεπιστήμια, τὸ μέτρον ἐκτιμήσεως τῆς μουσικῆς ὑπέστη δραματικὴν ἐξέλιξιν κατὰ τὰ τελευταῖα 30 ἔτη. Τὰ περισσότερα τῶν ἰδρυμάτων αὐτῶν ὠργάνωσαν μουσικὰ συγκροτήματα καὶ συχνὰ προτείνουν τὴν συμμετοχὴν εἰς αὐτὰ γειτονικῶν ἰδρυμάτων.

Τὰ πανεπιστήμια καὶ τὰ κολλέγια κατέστησαν ἐπίσης ἐστία διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ποιήσεως καὶ κέντρα ἀκτινοβολίας τῆς πρὸς ὀλόκληρον τὴν χώραν. Οἱ Ρόμπερτ Φρόστ, Οὐίλλιαμ Φῶκνερ καὶ ἄλλοι ὑπῆρξαν μέλη τοῦ καθηγητικοῦ προσωπικοῦ πολλῶν ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδρυμάτων. Οἱ ἄνθρωποι αὗτοί συνέβαλον εἰς τὴν συγχώνευσιν τῆς καθαρῶς ἀκαδημαϊκῆς μετὰ τῆς δημιουργικῆς φάσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος.

Καλλιτέχναι διαθέτοντες ἱκανὸν χρόνον διὰ ζωγραφικὴν, γλυπτικὴν ἢ ἀρχιτεκτονικὴν ἐργασίαν, εἰργάσθησαν ὡς τακτικὰ μέλη τοῦ προσωπικοῦ πολλῶν κολλεγίων καὶ πανεπιστημίων. Ὡς συνέβη εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ποιητῶν καὶ λογοτεχνῶν, οἱ καλλιτέχναι αὐξάνουν τὸ κύρος τῶν διὰ τῆς συνεργασίας τῶν με ἐκπαιδευτικῶν ἰδρύματα διεθνοῦς φήμης. Σημαντικὸς ἀριθμὸς σπουδαστῶν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης. Ἡ ἀπόκτησις δὲ γνώσεων εἰς αὐτὸν τὸν τομέα συμπληροῦται διὰ τῆς προσωπικῆς τῶν συμμετοχῆς εἰς διαφόρους καλλιτεχνικὰς δραστηριότητας. Διάφοροι ἐκθέσεις καὶ σειραὶ διαλέξεων ἐλευθέρων διὰ τὸ κοινόν, ἔχουν ἤδη καταστῆ παράδοσις διὰ πολλὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν οὕτως ἀποκτήσει τὴν φήμην σημαντικῶν πνευματικῶν κέντρων.

Πλείστα τῶν πανεπιστημίων καὶ κολλεγίων διαθέτουν θέατρον μὲ κλασσικόν καὶ σύγχρονον ρεπερτόριον ἔργων, τὰ ὁποῖα σκηνοθετοῦνται καὶ ἐρμηνεύονται ὑπὸ τῶν ἰδίων σπουδαστῶν. Ἡ δραματικὴ τέχνη διαδραματίζει σημαντικὸν ρόλον ὄχι μόνον εἰς τὴν ζωὴν τῶν σπουδαστῶν, ἀλλὰ ὀλοκλήρου τῆς κοινότητος εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα ἀνήκει.

Ἡ συγγραφή καὶ ἡ παραγωγὴ θεατρικῶν ἔργων εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἢ ἐπεξεργασία σχεδίων καὶ ἡ φιλοτέχνησις σκηνικῶν, ὡς καὶ αἱ μέθοδοι παραγωγῆς θεατρικῶν ἔργων ὠφελήθησαν σημαντικώτατα μετὰ τὴν υἱοθέτησιν ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων σπουδαστικῶν προγραμμάτων εἰς αὐτοὺς τοὺς τομεῖς.

Ἐπίσης, ὁ τομεὺς τῶν πανεπιστημιακῶν ἐκδόσεων ἐσημείωσε μεγάλην ἀνάπτυξιν. Τὰ πανεπιστήμια ἐκδίδουν πολλὰ δελτία ἐπιστημονικοῦ περιεχομένου ὑψηλοτάτης στάθμης, συγχρόνως ἀναλαμβάνουν τὴν ἔκδοσιν ἐργασιῶν ἐπιστημονικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἐπιπέδου, αἱ ὁποῖαι δυσκόλως γίνονται δεκταὶ ἀπὸ ἰδιώτας, ὡς μὴ παρουσιάζουσαι, κατὰ κανόνα, ἐμπορικὸν ἐνδιαφέρον. Οὕτω, τὰ ἰδρύματα αὐτὰ κατέστησαν ζωτικὸν στοιχεῖον τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς χώρας.

Αἱ ἔρευναι καὶ ἡ διδασκαλία εἰς τὰ πανεπιστήμια καὶ τὰ κολλέγια συνέβαλον μεγάλως εἰς τὴν κατανόησιν ποικίλων κυβερνητικῶν προβλη-

μάτων ἐπὶ διαφόρων ἐπιπέδων. Ἡ δημιουργία ὑπὸ τῶν ἰδρυμάτων ἀνωτέρας ἐκπαιδύσεως εἰδικῶν εἰς μίαν ἀπεριόριστον ποικιλίαν δραστηριοτήτων, εἰς τὰς μικρὰς καὶ τὰς μεγάλας πόλεις, ἐπουλῶνει εἰς μέγα βαθμὸν τὰς ἀνάγκας τόσοσιν τῶν πολιτειακῶν διοικήσεων, ὅσων καὶ τῆς Ὀμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν ὀλίγοις, ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν πανεπιστημίων καὶ τῶν κολλεγίων, ἡ ἐλαστικότης τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῶν προγραμμάτων καὶ ἡ ταυτότης τῶν μὲ τὴν ζωὴν τῶν κοινοτήτων εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν, ἔχουν καταστήσει τὰ ἰδρύματα αὐτὰ μίαν πηγὴν πνευματικῆς ἐπιρροῆς ὁλονὲν αὐξούσης σημασίας.

Ἡ ἐλευθερία, βεβαίως, δὲν ἀνοίγει τὸν δρόμον μόνον διὰ σημαντικὰς ἐπιτεύξεις, ἀλλὰ καὶ διὰ κατάχρησιν τῆς ἐννοίας αὐτῆς. Ἡ δυνατότης τῆς προσαρμογῆς πρὸς τὰς τοπικὰς συνθήκας ὑπερέβη, πολλὰκις, τὰ θεμιτὰ ὄρια. Ὑπῆρχεν, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ τάσις τῆς μειώσεως τῆς καλῆς στάθμης τῆς διδασκαλίας τῶν ξένων γλωσσῶν, τῶν μαθηματικῶν καὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ὡς ἐπίσης καὶ μιᾶς κάποιας χαλαρώσεως τῆς αὐστηρᾶς ἀκαδημαϊκῆς πειθαρχίας γενικῶς. Εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ λειτουργήσουν ἐπὶ ἀκραιφνοῦς δημοκρατικῆς βάσεως καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν διδασκαλίαν τῶν γνώσεων εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς, πολλὰ ἰδρύματα ἐχαλάρωσαν τὰς αὐστηρὰς ἀκαδημαϊκὰς ἀπαιτήσεις των. Ἄλλὰ, διάφοροι παρατηρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου καὶ αἱ πρόσφατοι πολιτικαὶ ἐξελίξεις, ὠδήγησαν εἰς τὴν ἐπαναφορὰν τῶν αὐστηρῶν θεμελιωδῶν ἀκαδημαϊκῶν κριτηρίων. Συγχρόνως, νέοι τρόποι ἀντιμετώπισεως τῶν προβλημάτων τῆς ἐκπαιδύσεως κατέστησαν πρόδηλον ὅτι τὰ ἀκαδημαϊκὰ μέτρα δὲν πρέπει νὰ παραμένουν ἀμετακίνητα κατὰ τρόπον στεῖρον, ἀντιλήψις ἢ ὁποῖα εἶχε κερδίσει ἔδαφος διὰ μερικὰ ἔτη. Νέον κύμα ἐμφάσεως ἐπὶ τῆς ἀπεριορίστου ἀξίας καὶ τῶν ποικίλων ἱκανοτήτων τοῦ ἀνθρώπου, ὠδήγησεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς βασικῆς πειθαρχίας καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν μεθόδων διδασκαλίας.

Τὰς ἐξελίξεις αὐτὰς ἠκολούθησε μία καταπληκτικὴ τάσις ἐκδημοκρατικοποιήσεως τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδύσεως. Διὰ μερικὰ ἔτη τοῦ πρώτου τετάρτου τοῦ 17ου αἰῶνος, οἱ σπουδασταὶ ἐνεγράφοτο μὲ κριτήριον τὴν κοινωνικὴν των θέσιν. Ἄλλ' εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχάς, αἱ κοινωνικαὶ διακρίσεις κατηργήθησαν συντόμως. Οἱ σπουδασταὶ δὲ ἤρχισαν νὰ γίνωνται δεκτοὶ βάσει τῶν ἀκαδημαϊκῶν καὶ ὄχι τῶν κοινωνικῶν προσόντων των. Παρὰ ταῦτα, τὸ ποσοστὸν τῶν νέων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν θέλησιν καὶ τὰ μέσα νὰ διαθέσουν τέσσαρα ἔτη διὰ κολλεγιακὰς σπουδὰς, παρέμεινε χαμηλὸν ἐπὶ διάστημα μεγαλύτερον τῶν 200 ἐτῶν. Ὅμως, ὅταν αἱ σχολαὶ τῆς μέσης ἐκπαιδύσεως ἐγενικεύθησαν καὶ ἡ εὐημερία ἠῤῥησε τὰς οικονομικὰς δυνατότητας τῶν πολιτῶν, ἡ κατάστασις μετεβλήθη. Σήμερον, εἰς πολλὰς πολιτείας, τὸ ἥμισυ τῶν

νέων κολλεγιακής ηλικίας, εύρισκονται έγγεγραμμένοι εις ιδρύματα ανωτέρου επιπέδου της μέσης εκπαιδεύσεως.

Το γεγονός αυτό οδηγεί εις μίαν τελικὴν σκέψιν. Θὰ ἦτο ἴσως δυνατὸν νὰ νομισθῆ ὅτι κάποτε θὰ ἐπέλθῃ κορεσμὸς εις τὸν ἀριθμὸν τῶν κολλεγίων. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐγένετο ἐπιμόνως ἡ πρόβλεψις ὅτι πολλὰ κολλέγια δὲν θὰ ἐπέζων. Ἀπὸ τοῦ πρώτου Παγκοσμίου πολέμου, ἐν τούτοις, καὶ ἐντεῦθεν, ἡ ὄλη κατάστασις μετεβλήθη. Περισσότερα κολλέγια καὶ πανεπιστήμια ιδρύθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα 50 ἔτη ἀπὸ ὅσα ιδρύθησαν κατὰ τὰ προηγούμενα 300 ἔτη τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑθνους. Ἡκμασαν δὲ εις βαθμὸν πέραν πάσης προσδοκίας.

Ἐνα τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἐξελιξεως ὑπῆρξεν ὁ συγκερασμὸς διαφόρων παραγόντων, κατὰ πολλοὺς κατ' ἴσας ἀναλογίας: τοῦ ἐνθουσιασμοῦ δι' ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν, τῆς πίστεως εις τὴν ἀξίαν μεγαλυτέρου πλοῦτου γνώσεων καὶ τῆς ἀκάμπτου αὐτοκριτικῆς. Τὸ ἐγκώμιον καὶ ἡ ἐπὶ κρισις ἐβάδισαν παραλλήλως ἡ ὑπερηφάνεια διὰ τὰς ἐπιτεύξεις καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς μεταρρυθμίσεως εύρισκοντο συνεχῶς ἡ μία παρά τὸ πλευρὸν τῆς ἄλλης. Ὅλα αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ ἀποδεικνύουν τὸ πόσον βαθέως ἦτο ἐνστερνισμένη ἡ ἰδέα τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, τὸ πόσον σταθερὰ ὑπῆρξαν τὰ δημοκρατικὰ θεμέλιά της καὶ τὸ πόσον εύρὸ θὰ εἶναι τὸ μέλλον της.